

มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรม*

LEGAL MEASURES TO REMEDY COMPENSATE FOR CRIME VICTIMS

นิเมธ พรหมพัตต์

Nimeth Prompayat

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand

E-mail: nook_kik123@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นมาและ แนวคิด เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 2) ศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทยในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 3) ศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และ 4) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพจากการศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหามาตรการทางกฎหมายคือ 1.1) การจ่ายค่ารักษาพยาบาลผู้เสียหายในคดีอาญา 1.2) การจ่ายค่าทดแทนกรณีผู้เสียหายในคดีอาญาถึงแก่ความตาย 1.3) การกำหนดสิทธิของจำเลยที่จะได้รับค่าทดแทน 1.4) การจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่จำเลย 1.5) การจ่ายค่าทดแทนกรณีจำเลยถึงแก่ความตายอันเป็นผล และ 1.6) การใช้สิทธิไล่เบี้ยจากผู้กระทำความผิด 2) มาตรการทางกฎหมายคือ 2.1) มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ 2.2) มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ และ 2.3) มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย 3) วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายคือ 3.1) การเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายระหว่างประเทศของต่างประเทศและประเทศไทย 3.2) แนวทางการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ 3.3) การชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ และ 3.4) กลไกในการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ และ 4) เสนอแนะคือ แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการฯ ข้อ 3, 4, 6, 7 ควรเพิ่มค่าตอบแทนและค่าเสียหายในทุกกรณี พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนฯ มาตรา 20 (2) ควรจ่ายค่าตอบแทนจำเลย และมาตรา 27/1 รัฐควรใช้สิทธิไล่เบี้ยจากผู้กระทำความผิด

* Received 2 August 2020; Revised 3 October 2020; Accepted 24 October 2020

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย, การเยียวยาผู้เสียหาย, เหยื่ออาชญากรรม

Abstract

This article of this study were: 1) Study the problem of legal measures to remedy compensate for crime victims. 2) Study legal measures of foreign countries and Thailand to remedy compensate for crime victims. 3) Analyze laws related to legal measures to remedy compensate for crime victims. And 4) Propose amendments to laws related to legal measures to remedy compensate for crime victims. This research was a qualitative research use study of documents and in - depth interviews. The research results found that: 1) Problems with legal measures such as: 1.1) Paying for the injured person's medical expenses, 1.2) compensate payment in case the victim in a criminal case dies, 1.3) determination of the defendant's right to compensate, 1.4) payment of medical expenses for the defendant, 1.5) compensate in the event of the death of the defendant as a result, and 1.6) exercise of recourse against the offender. 2) legal measures such as: 2.1) International legal measures, 2.2) Foreign legal measures, and 3) Legal measures of Thailand. 3) Analyze legal measures such as: 3.1) remedy compensate to victims on international law of foreign countries and Thailand, 3.2) guidelines to victims compensate in criminal by the state, 3.3) victims compensate in criminal by the state, and 3.4) mechanism to victims compensate in criminal by the state. And 4) Guide lines for solving legal measures such as: amendments to the Ministerial Regulations Establish rules, procedures, clause 3, 4, 6, 7 should increase compensation and damages in all cases, The Injury Compensation and Compensation Act, Section 20 (2) should pay compensation for the defendant and Section 27/1 the state should exercise the right of recourse from the offender.

Keywords: Legal Measures, Remedy Compensate, Crime Victims

บทนำ

จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ในการที่จะได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐในเรื่องของค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการ

ดำเนินคดี (สำนักงาน ก.พ., 2554) ซึ่งรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องจัดการในเรื่องดังกล่าวให้แก่ผู้เสียหายและจำเลยในกรณีที่เขาถูกรัฐกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดและได้ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้นั้นแล้ว และถูกคุมขังอยู่ในระหว่างพิจารณาคดีทั้ง ๆ ที่มีได้เป็นผู้กระทำความผิด ให้ได้รับการชดเชยหรือเยียวยาจากรัฐตามสมควร และในขณะเดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนถูกล่วงละเมิดในทางอาญา ซึ่งในปัจจุบันหลายประเทศได้ให้ความสำคัญต่อการปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม โดยในปี ค.ศ. 1964 (พ.ศ. 2507) สหราชอาณาจักรได้ทดลองแต่งตั้งคณะกรรมการชดเชยความเสียหายทางอาญา เพื่อพิจารณาจ่ายค่าชดเชยให้กับเหยื่ออาชญากรรมที่ได้รับบาดเจ็บสาหัส ใน ค.ศ. 1976 (พ.ศ. 2519) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้ประกาศใช้กฎหมายคุ้มครองสิทธิของเหยื่ออาชญากรรมฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติทดแทนแก่เหยื่อ (The Victim Compensation Act) ในสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติปกป้องเหยื่อและพยาน (The Federal Victim and Witness Protection Act) ในปี ค.ศ. 1985 (พ.ศ. 2501) องค์การสหประชาชาติได้แถลงประกาศว่าด้วยหลักการเบื้องต้นในงานยุติธรรมสำหรับเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับการใช้อำนาจในทางที่ผิด (ศรัณย์ทองห่วง, 2558)

สำหรับประเทศไทยพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญากรณีที่จะได้รับค่าทดแทนความเสียหายจากรัฐ ซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนจากรัฐดังนี้ (อริยพร โพธิ์ใส, 2552)

1. สิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญาในการที่จะได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผู้เสียหาย” หมายถึง “บุคคลที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งรวมทั้งบุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายด้วย” และพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 มาตรา 3 ได้กำหนดความหมายของคำว่า “ผู้เสียหาย” หมายถึง “บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกาย หรือจิตใจเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดนั้น” จากคำนิยามของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับดังกล่าวจะเห็นว่า “ผู้เสียหาย” คือบุคคลที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น จึงสมควรที่ผู้เสียหายจะได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ซึ่งผู้เสียหายที่มีสิทธิจะได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมายจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ จากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่นโดยที่ตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้อง

(พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ 2), 2559)

2. สิทธิของจำเลยในคดีอาญาในการที่จะได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐ

จำเลยคือ บุคคลที่ถูกฟ้องคดีต่อศาลว่าได้เป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งจำเลยที่จะมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐ ต้องเป็นผู้ที่ถูกดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลว่าได้เป็นผู้กระทำความผิดอาญาโดยพนักงานอัยการ และถูกคุมขังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล และศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด จำเลยจึงมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายจากรัฐ และถ้าจำเลยได้รับค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่ายจากรัฐแล้วก็ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่จำเลยจะพึงได้ตามกฎหมาย ซึ่งสิทธินี้มีเฉพาะในกรณีที่จำเลยถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการเท่านั้น (พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ 2), 2559)

จากเหตุผลดังกล่าวเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนฯ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้สรุปปัญหาดังนี้

1. การจ่ายค่ารักษาพยาบาลผู้เสียหายในคดีอาญา (1) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินสี่หมื่นบาท ซึ่งเกิดปัญหาถ้าหากในกรณีที่ผู้เสียหายบางรายอาจได้รับความเสียหายอย่างมากและต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนเกินกว่าสี่หมื่นบาท และไม่มีสวัสดิการด้านอื่น ๆ จะต้องรับผิดชอบเองในส่วนที่เกินดังกล่าวและในกรณี (2) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีนี้จะเป็นในแนวเดียวกันกับ (1) กล่าวคือ ถ้าหากในกรณีที่ผู้เสียหายบางรายอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ เกินสองหมื่นบาท จะต้องสร้างความเดือดร้อนในการหาเงินมาใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพเพิ่มขึ้น

2. ในกรณีที่ผู้เสียหายในคดีอาญาถึงแก่ความตาย ในกรณีที่ผู้เสียหายในคดีอาญาถึงแก่ความตาย (1) ค่าตอบแทนให้จ่ายเป็นเงินจำนวนตั้งแต่สามหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท ซึ่งเกิดปัญหาว่าจะนำหลักเกณฑ์ใดมากำหนดว่าผู้ตายรายไหนจะต้องจ่ายเท่าใด และในกรณี (2) ค่าจัดการศพให้จ่ายเป็นเงินจำนวนสองหมื่นบาท ซึ่งเป็นเงินจำนวนน้อยเกินไปที่จะจัดการงานศพได้ หากครอบครัวของผู้เสียหายไม่มีเงิน

3. การกำหนดสิทธิของจำเลยที่จะได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 มาตรา 20 วรรคสอง (2) ต้องเป็นจำเลยที่ถูกคุมขังในระหว่าง

การพิจารณาคดี ถ้าหากในกรณีที่จำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวจึงไม่ได้ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี แต่ต้องเสียเวลา ขาดรายได้จากการประกอบอาชีพ เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่อสู้คดี แต่ไม่มีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย

4. การจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่จำเลยในคดีอาญา (1) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินสี่หมื่นบาท หากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี (2) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินห้าหมื่นบาทหากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี (3) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี ให้จ่ายในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ในท้องที่จังหวัดที่ประกอบกิจการ ณ วันที่ไม่สามารถประกอบงานได้ นับแต่วันนั้น

5. ในกรณีที่จำเลยในคดีอาญาถึงแก่ความตาย อันเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนให้แก่จำเลย (1) ค่าทดแทนให้จ่ายเป็นเงินจำนวนหนึ่งแสนบาท ซึ่งเกิดปัญหาว่าเป็นจำนวนเงินที่น้อยเกินไปสำหรับการหาเลี้ยงชีพด้วยความบริสุทธิ์ แต่ต้องมาเสียชีวิตเนื่องจากกระบวนการยุติธรรมที่ผิดพลาด และ (2) ค่าจัดการศพ ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนสองหมื่นบาท ซึ่งอาจเป็นจำนวนเงินที่ไม่เพียงพอสำหรับการจัดการงานศพของจำเลยบางราย

6. การใช้สิทธิไล่เบี้ยจากผู้กระทำความผิด ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลยในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 จึงทำให้รัฐได้รับความเสียหาย รัฐมีสิทธิไล่เบี้ยเงินคืนจากผู้กระทำละเมิด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจโดยทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และเสนอแนะบทบาทของหน่วยงานภาครัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและ แนวคิด เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทย ในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

4. เพื่อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพจากการศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ด้านขอบเขต

1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษา มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 5 ท่าน

1.2 ด้านเนื้อหา ได้แก่ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยศึกษาจากแนวคิด และทฤษฎี หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความในวารสาร กฎหมายของต่างประเทศและประเทศไทย ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 และ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กฎ ประกาศ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายฯ ในส่วนของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น

2. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โดยเชิงคุณภาพใช้การศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้เท่ากับ 0.76 – 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลเอกสาร และตำราทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายฯ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายฯ และ 3) ข้อเสนอแนะ

3. ด้านการเก็บข้อมูล คือ ผู้วิจัยเก็บแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยแบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลเอกสาร และตำราทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหาย ระยะที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหาย และระยะที่ 3 เสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหาย โดยการตรวจสอบสามเส้าเป็นการเปรียบจากมุมมองหลาย ด้านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล คือ โดยการใช้ข้อมูลเอกสาร (Content Analysis) และเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยหาค่าด้วยวิธีการลดทอนข้อมูลแบบตีความสร้างข้อสรุปจัดหมวดหมู่ และสรุปผลโดยภาพรวม

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหา แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม พบว่า

1.1 การจ่ายค่ารักษาพยาบาลผู้เสียหายในคดีอาญา ในกรณีค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินสี่หมื่นบาท ซึ่งในกรณีที่ผู้เสียหายบางรายอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จะเกิดความเดือดร้อนแก่ผู้เสียหายในการที่ไม่มีเงินมาจ่ายเพิ่มเติม จึงอาจเกิดการปฏิเสธการเข้ารับการรักษาได้ เนื่องจากไม่มีสวัสดิการด้านอื่น ๆ จะต้องรับผิดชอบเองในส่วนที่เกินดังกล่าว และในกรณีค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีนี้ถ้าหากผู้เสียหายบางรายอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด จะต้องสร้างความเดือดร้อนในการหาเงินมาใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพเพิ่มขึ้น

1.2 การจ่ายค่าทดแทนกรณีผู้เสียหายในคดีอาญาถึงแก่ความตาย ให้จ่ายเป็นเงินจำนวนตั้งแต่สามหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท ซึ่งเป็นประเด็นที่ไม่อาจคาดได้ว่าผู้เสียชีวิตรายใดจะต้องจ่ายเท่าใด ไม่มีการกำหนดแน่นอนลงไปจึงอาจเกิดการเลือกปฏิบัติได้ และการจ่ายค่าจัดการศพให้จ่ายเป็นเงินจำนวนสองหมื่นบาท ซึ่งเป็นเงินจำนวนน้อยเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

1.3 การกำหนดสิทธิของจำเลยที่จะได้รับค่าทดแทน รวมถึงค่าใช้จ่ายจะต้องเป็นจำเลยที่ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี ซึ่งจะพิจารณาว่าถ้าหากในกรณีที่จำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวจึงไม่ได้ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี แต่ต้องเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปพบพนักงานสอบสวน ไปขึ้นศาล เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่อสู้คดี ทำให้ขาดจากการทำงาน ขาดรายได้ แต่กลับไม่มีสิทธิได้รับค่าทดแทน

1.4 การจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่จำเลย ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน สี่หมื่นบาท หากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี ซึ่งในกรณีที่ จำเลยบางรายอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จะเกิด ความเดือดร้อนแก่จำเลยในการที่ไม่มีเงินมาจ่ายเพิ่มเติม จึงอาจเกิดการปฏิเสธการเข้ารับ การรักษาได้ เนื่องจากไม่มีสวัสดิการด้านอื่น ๆ การจ่ายค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท หากความเจ็บป่วยของจำเลยเป็นผลโดยตรงจาก การถูกดำเนินคดี

1.5 การจ่ายค่าทดแทนกรณีที่จำเลยถึงแก่ความตายอันเป็นผล การถูก ดำเนินคดีให้จ่ายค่าทดแทนให้จ่ายเป็นเงินจำนวนหนึ่งแสนบาท ซึ่งในกรณีที่จำเลยบางรายต้อง มีความรับผิดชอบในครอบครัวสูง มีค่าใช้จ่ายที่จะต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก จะต้องทำมา หาเลี้ยงชีพด้วยความบริสุทธิ์ แต่ต้องมาเสียชีวิตเนื่องจากกระบวนการยุติธรรมที่ผิดพลาด จึงไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายจำนวนดังกล่าว และในกรณีค่าจัดการศพให้จ่ายเป็นเงินจำนวน สองหมื่นบาท ซึ่งไม่เพียงพอต่อการจัดการงานศพของจำเลย

1.6 การใช้สิทธิไล่เบี้ยจากผู้กระทำความผิด พระราชบัญญัติค่าตอบแทน ผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทน ผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ไม่มีบทบัญญัติในการกำหนดให้รัฐใช้สิทธิไล่เบี้ยจากผู้กระทำความผิด คณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลยทำให้รัฐได้รับความเสียหาย

2. การศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทยในการใน การเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม พบว่า

2.1 มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ

2.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985 (พ.ศ. 2528) (Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power, 1985) ปฏิญญา สากลว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิ ชอบ ค.ศ. 1985 (พ.ศ. 2528) มีความสำคัญกับเหยื่ออาชญากรรมภายในประเทศรับรองสิทธิ ผู้เสียหาย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม 2) การได้รับการชดเชยความเสียหายโดยผู้กระทำความผิด 3) การได้รับการชดเชยความเสียหายโดย รัฐ และ 4) การให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่ออาชญากรรม

2.1.2 หลักการพื้นฐานว่าด้วยสิทธิการเยียวยาและชดเชยเหยื่อที่ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศขั้นรุนแรง ค.ศ.

2006 (พ.ศ. 2549) (Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law, 2006) ให้ความสำคัญกับเหยื่ออาชญากรรมระหว่างประเทศ และได้กำหนดพันธกรณีของรัฐ ในการบังคับใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรมระหว่างประเทศ การดำเนินการสืบสวน การละเมิดที่เกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพการรับรองการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของเหยื่อ และให้การชดเชยอย่างเป็นธรรม สำหรับในด้านสิทธิของเหยื่ออาชญากรรม และมีมาตรฐานกระบวนการมีส่วนร่วมทางกระบวนการยุติธรรมของเหยื่อ

2.2 มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ

2.2.1 สหรัฐอเมริกา ได้ตราบัญญัติการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐ ซึ่งเรียกว่า “*Uniform Crime Victims Reparations Act*” เพื่อให้ทุกรัฐมีหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยแต่ละรัฐได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราในการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมที่แตกต่างออกไปขึ้นอยู่กับสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมายภายในของแต่ละมลรัฐ หลักการการเยียวยาชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหาย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม (Victim) รัฐบัญญัติการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญา โดยรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรา 1. (e), (i.) และ (2) ทายาทผู้ที่ต้องพึ่งพา หรืออยู่ในความอุปการะ หรืออยู่ในความดูแล หรืออยู่ในความอุปถัมภ์ของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม รวมทั้งบุตรในครรภ์ของผู้เสียหาย หรือเหยื่อถึงแก่ความตาย

2.2.2 สหราชอาณาจักร ตามกฎหมายของสหราชอาณาจักรนั้น กำหนดให้มีองค์กรที่มีลักษณะกึ่งตุลาการ (Quasi – Judicial Body) คือ Criminal Injuries Compensation Board (C.I.C.B.) เป็นผู้พิจารณาจ่ายเงินทดแทน 1) เป็นความผิดอาญาที่เป็น การประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย โดยความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 109(3) ของ Criminal Injuries Compensation Act 1988 หรือเป็นความผิดที่ต้องการพิสูจน์ถึงเจตนาในการทำให้ตายหรือบาดเจ็บ ความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 109(3) 2) การจับกุมหรือพยายามจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัย 3) การป้องกันหรือพยายามป้องกันการกระทำความผิด และ 4) การช่วยผู้ทำหน้าที่จับกุมหรือพยายามจับกุมผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องสงสัย หรือพยายามป้องกันการกระทำความผิด

2.2.3 ญี่ปุ่น ได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วย “การชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐ” (Crime Victims Benefit Payment

Law : (Law No. 36, May 1, 1980)) ฉะนั้น ผู้มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหาย ในคดีอาญาโดยรัฐของประเทศญี่ปุ่นพอสรุปได้ดังนี้ ผู้มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ 1) ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมที่ถูกประทุษร้ายจนถึงทุพพลภาพอย่างร้ายแรงหรือถึงแก่ความตายจากการกระทำผิดอาญา 2) ทายาทของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมหากผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมเสียชีวิตจากการกระทำผิดอาญา ในข้อ 1)

2.3 มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย

ประเทศไทย มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) พระราชบัญญัติคำตอบแทน ผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 (5) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 (6) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3. การวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม พบว่า

3.1 การเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายระหว่างประเทศของต่างประเทศและประเทศไทย

3.1.1 การเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายระหว่างประเทศ ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศสิทธิของเหยื่อมีขอบข่ายที่ค่อนข้างกว้างและมีมาตรฐานในด้านการเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทางกระบวนการยุติธรรมของเหยื่อ ได้แก่ (1) สิทธิในการได้รับความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน (2) สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง (3) สิทธิในการสืบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำการละเมิด (4) สิทธิในการเข้าถึงสอบสวนดำเนินคดีที่มีประสิทธิภาพ เป็นกลาง รวดเร็ว (5) สิทธิในการเรียกร้องให้มีการตรวจสอบการตัดสินใจของรัฐในการไม่ดำเนินต่อผู้ต้องสงสัย (6) สิทธิได้รับความยุติธรรมภายใต้กระบวนการยุติธรรมและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (7) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาตัดสินคดีโดยพลัน (8) สิทธิที่จะได้รับการชดเชยและการบำบัดฟื้นฟูทางจิตใจ (9) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองความเป็นส่วนบุคคล (10) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองความเป็นส่วนบุคคล (11) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล (12) สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากบุคลากรของรัฐที่ผ่านการอบรมเฉพาะทาง (13) สิทธิที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริง และ (14) สิทธิที่จะได้รับการจัดจำและรำลึก

3.1.2 การเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายต่างประเทศ

3.1.2.1 สหรัฐอเมริกา รัฐจะชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในความผิดเกี่ยวกับเพศ ชีวิต ร่างกาย ปล้นทรัพย์ ความผิดอาญาที่ร้ายแรง ซึ่งผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมได้รับบาดเจ็บ หรือทุกข์ทรมานกาย หรือจิตใจ หรือถึงแก่ความตาย ในส่วนความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทำร้ายร่างกายแต่ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย หรือบาดเจ็บ หรือตายในความผิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณ รัฐจะไม่ชดเชยความเสียหายให้เว้นแต่ผู้กระทำความผิดจะได้ไต่สวนพยานนั้นเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดอาญานอกจากนี้ ความผิดที่รัฐจะชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ยังขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของแต่ละรัฐ

3.1.2.2 สหราชอาณาจักร มีองค์กรที่มีลักษณะกึ่งตุลาการ (Quasi – Judicial Body) คือ Criminal Injuries Compensation Board (C.I.C.B.) เป็นผู้พิจารณาจ่ายเงินทดแทนในกรณีดังต่อไปนี้ 1) เป็นความผิดอาญาที่เป็นการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย โดยความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 109(3) ของ Criminal Injuries Compensation Act 1988 หรือเป็นความผิดที่ต่อกรพิสูจน์ถึงเจตนาในการทำให้ตายหรือบาดเจ็บ ความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 109(3) 2) การจับกุมหรือพยายามจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัย 3) การป้องกันหรือพยายามป้องกันการกระทำความผิด และ 4) ช่วยผู้ทำหน้าที่จับกุมหรือพยายามจับกุมผู้กระทำความผิด

3.1.2.3 ญี่ปุ่น รัฐจะชดเชยความเสียหายเฉพาะในความผิดอาญาที่กระทำต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงจากอาชญากรรม คือผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมต้องถึงแก่ความตาย หรือได้รับบาดเจ็บจนถึงขั้นทุพพลภาพอย่างร้ายแรง เนื่องจากการกระทำความผิดอาญา ซึ่งความผิดเกิดในประเทศญี่ปุ่น หรือบนเรืออากาศยานของประเทศญี่ปุ่นซึ่งอยู่นอกประเทศญี่ปุ่น (การชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐ มาตรา 2.(1)) ความผิดที่รัฐจะชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐได้กำหนดให้เฉพาะความผิดอาญาที่ร้ายแรงที่ทำให้ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมต้องได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต หรือบาดเจ็บจนถึงขั้นทุพพลภาพ โดยความผิดเกิดในประเทศญี่ปุ่น หรือบนเรือ หรืออากาศยาน และอยู่นอกประเทศ

3.1.3 การเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามกฎหมายของประเทศไทย เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาจ่ายเงินชดเชยความเสียหาย ให้กับผู้มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหายแล้ว การชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐของสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดให้รัฐสามารถ

สวมสิทธิเพื่อไล่เบียดเอากับผู้กระทำผิด เท่าที่รัฐได้จ่ายค่าชดเชยความเสียหายไป สำหรับรัฐบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กฎหมายนี้ได้กำหนดให้รัฐสามารถสวมสิทธิไล่เบียดจากผู้กระทำผิดได้ ดังคำสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลว่า “หลักการสำคัญในการเยียวยาความเสียหายด้วยค่าทดแทนตามกฎหมายไทย คือ ต้องเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาโดยที่มิได้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด โดยค่าทดแทนที่รัฐจะจ่ายให้ต้องเป็นความเสียหายจากความผิดต่อชีวิต ร่างกายและความผิดเกี่ยวกับเพศ” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 2563)

3.2) แนวทางการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ในการที่จะได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐในเรื่องของค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินคดีการให้มีมาตรการทางกฎหมาย ทางบริหาร และทางสังคมสงเคราะห์ เพื่อเยียวยาผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมให้ได้อย่างเหมาะสม และเท่าเทียมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิด ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้รวมตัวกันจัดตั้งองค์กรและมูลนิธิ เพื่อพิจารณาสภาพปัญหา และร่วมกันหามาตรการเพื่อคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม ดังคำสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลว่า “รัฐจึงต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคมและประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย ต้องการเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญาด้วยการให้รัฐชดใช้ค่าทดแทนได้รับการยอมรับทั้งในระดับระหว่างประเทศและในกฎหมายต่างประเทศว่าเป็นมาตรการเยียวยาความเสียหาย” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 2563)

3.3 การชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ

3.3.1 ผู้ที่มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหาย ในส่วนของสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ และพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้มีหลักการคือ 1) ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมที่ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตต้องไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด และ 2) ทายาทของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม หากผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมถูกทำร้ายถึงตายหรือถูกฆ่าตาย และสำหรับประเทศไทยการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้วาง

หลักเกณฑ์ ให้ผู้มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหายไว้ 2 ประเภท ได้แก่ ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดอาญา โดยตนมิได้มีส่วนร่วมในการกระทำ ความผิด และผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้รับค่าตอบแทน ผู้เสียหาย ให้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวตกแก่ทายาทที่ได้รับความเสียหายของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม

3.3.2 ความผิดที่รัฐจะต้องชดเชยความเสียหาย ในส่วนของประเทศ สหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น รัฐจะชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในความผิดเกี่ยวกับเพศ ชีวิต ร่างกาย ปล้นทรัพย์ ความผิดอาญาที่ร้ายแรง ซึ่งผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมได้รับบาดเจ็บ หรือทุพพลภาพ หรือจิตใจ หรือถึงแก่ความตาย ในส่วนความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทำร้ายร่างกายแต่ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย หรือบาดเจ็บ หรือตายในความผิดเกี่ยวกับจราจร รัฐจะไม่ชดเชยความเสียหายให้ เว้นแต่ผู้กระทำความผิดจะได้ชี้ยานพาหนะนั้นเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดอาญา โดยรัฐจะชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม ขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของแต่ละรัฐ และในประเทศไทยความผิดที่รัฐจะชดเชยความเสียหาย แก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม ในคดีอาญาโดยรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ครอบคลุมเฉพาะความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัส หรือเหยื่ออาชญากรรมได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตร่างกาย หรือจิตใจโดยตรง

3.3.3 ประเภทของการชดเชยความเสียหาย จากการศึกษาประเภทของการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้กำหนดให้รัฐจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายตามที่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมได้จ่ายจริงแต่ไม่เกินกำหนดจำนวนเงินขั้นสูง ตามที่ประกาศไว้ในกฎกระทรวงโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมที่รับความเสียหายแก่ร่างกาย หรือจิตใจรัฐจะจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหาย และ 2) ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม ที่ได้รับความเสียหายแก่ร่างกายจนถึงแก่ความตายหรือถูกฆ่าตาย รัฐจะจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินจำนวนตั้งแต่สามหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น ดังคำสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลว่า “การจ่ายค่าทดแทนเป็นอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายซึ่งจัดตั้งขึ้นตามความในพระราชบัญญัติฯ โดยค่าทดแทนที่ผู้เสียหายจะได้รับแยกเป็นกรณีการบาดเจ็บและกรณีการเสียชีวิตซึ่ง

ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าทดแทนการขาดประโยชน์ในระหว่างพักรักษาตัว ค่าใช้จ่ายในการปลงศพ และค่าขาดไร้อุปการะ แล้วแต่กรณี” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 2563)

3.4 กลไกในการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ

กลไกในการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น สอดคล้องกับการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ซึ่งในการขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายจากรัฐ แม้จะเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญและเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องชดเชยความเสียหาย

4. การเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม พบว่า พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมเนื่องจากคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมครบถ้วน จึงเห็นว่าเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย และมีมาตรการทางกฎหมายในรูปแบบ “คณะกรรมการการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมอันเนื่องจากรัฐยุติการดำเนินคดีอาญาผู้ต้องหา” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปรับปรุงระบบการคุ้มครองสิทธิเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการฯ ข้อ 3, 4, 6 และ 7 ควรเพิ่มค่าตอบแทนและค่าเสียหายในทุกกรณี พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนฯ มาตรา 20 (2) ควรจ่ายค่าทดแทนจำเลย และมาตรา 27/1 รัฐควรใช้สิทธิไล่เบียดจากผู้กระทำความผิด

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัญหา แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เห็นได้ว่า หลักการ การเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม มุ่งที่จะควบคุมอาชญากรรมมากกว่าการป้องกันและในกระบวนการป้องกันอาชญากรรม ปัญหาที่สำคัญนอกจากการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดี กล่าวคือ การป้องกันประชาชนผู้บริโภคสิทธิมิให้ตกเป็นผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม การที่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญา ได้รับการชดเชยความเสียหายจากรัฐ ถือว่าเป็นมาตรการสำคัญคือ การได้รับการชดเชยความเสียหายเป็นตัวเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรวุฒิ รั้งไสย ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการ

คุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม เนื่องจากคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการ ผลการวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ได้มีเจตนารมณ์ที่แท้จริงเพียง เพื่อผลแห่งการค้นหาความจริงและผลการการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีเครื่องมือในการให้ความปลอดภัยแก่พยานหรือผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม เพื่อให้มาทำหน้าที่บอกเล่าความจริงให้พนักงานสอบสวนหรือ พนักงานอัยการ หรือศาลได้รับทราบ เพื่อที่จะนำข้อเท็จจริงมาปรับเข้าข้อกฎหมายในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำผิดเป็นสำคัญ และต้องให้ความคุ้มครองพยานต่อไป (สุรวุฒิ รั้งไสย, 2562)

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทยในการ
ในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เห็นได้ว่า จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ในการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในเรื่องของค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่าย และในขณะเดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนถูกล่วงละเมิดในทางอาญา หากมีผู้กระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น จึงได้มีพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพงศ์ วิบูลย์วงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง หลักนิติธรรมกับการเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญา ผลการวิจัยพบว่า หลักนิติธรรมเป็น พื้นฐานสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเนื่องจาก เป็นหลักประกันการให้ความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพของประชาชนในด้านต่าง ๆ หลักการสำคัญคือหลักแห่งการมีกฎหมายที่ดีและหลักแห่งความรับผิดชอบของรัฐตามแนวคิดประชาธิปไตย ประชาชนได้มอบอำนาจในการปกครอง บริหารและดูแลสังคมให้กับรัฐ ๆ ดังนั้น รัฐจึงต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคมและประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย การเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญาด้วยการให้รัฐชดใช้ค่าทดแทน (วุฒิพงศ์ วิบูลย์วงศ์, 2556)

จากการวิเคราะห์มาตราการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เห็นได้ว่า รัฐต้องจัดให้มีการบริหารงานยุติธรรมทางอาญา โดยมีกลไกที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมมีสิทธิเข้าถึงกลไกในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ความสะดวกในการติดต่อ การได้รับการเอาใจใส่จากบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม การดำเนินคดีด้วยความรวดเร็ว และเป็นธรรม การได้รับแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเป็นไปของคดีในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่กระทบถึงสิทธิ ในชีวิตและความปลอดภัยของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม รวมทั้งโอกาสในการที่

จะได้รับการช่วยเหลือจากการบริการ และได้รับการเยียวยาจากรัฐในทุกกรณี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ ได้ศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมเนื่องจากคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการ ผลการวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ. 2540 และ พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรมพ.ศ. 2558 ซึ่งเป็น มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมเนื่องจาก คำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการมีเนื้อหาไม่ครอบคลุม ครบถ้วน ทำให้การคุ้มครอง สิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมให้มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล จึงควรแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และประเทศไทยจะต้องมีมาตรการทางกฎหมายในรูปแบบ “คณะกรรมการการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมอันเนื่องจากรัฐยุติการดำเนิน คดีอาญาผู้ต้องหา” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิ (ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ, 2561)

จากการเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาผู้เสียหายซึ่ง ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เห็นได้ว่า ประเทศต่าง ๆ ได้ดำเนินการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับระบบกฎหมายเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของแต่ละประเทศ แต่จะคล้ายคลึงกัน 3 ประการ คือ 1) ทุกประเทศจะให้ความสำคัญแก่ความผิดเกี่ยวกับเพศ ชีวิต และร่างกาย 2) ในการพิจารณาจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย เรื่องการมีส่วนร่วมในการกระทำผิดของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม การอยู่อาศัยในครอบครัวเดียวกัน ของผู้กระทำผิดกับเหยื่ออาชญากรรมมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย และ 3) มีระบบคณะกรรมการเป็นกลไกสำคัญในการพิจารณาจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรารัตน์ แสงดา ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางพัฒนาค่าแกลงผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่จะนำไปสู่แนวทางพัฒนาค่าแกลงผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมมี 3 ด้านหลัก คือ ด้านกฎหมายที่ควรกำหนดให้มีการจัดทำรายงานค่าแกลงผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมในทุกคดีและควรกำหนดการชดเชยความเสียหายที่มีใช้ตัวเงินด้วยเช่นกัน ด้านการปฏิบัติงานที่ควรแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการอาชญากรรมตั้งแต่ขั้นตอนของพนักงานสอบสวนโดยมีทีมสหวิชาชีพร่วมด้วย และด้านรูปแบบ รายงานค่าแกลงผลกระทบต่อเหยื่อ (วรารัตน์ แสงดา, 2560)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ด้านการศึกษาสภาพปัญหา แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหาย สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิด คือ

ปัจจัยของกายภาพ ชีวภาพ สิ่งแวดล้อมนั้นคือ ถ้าทุกคนในสังคมอยู่ดีกินดีปัญหาอาชญากรรมก็ย่อมลดลง และการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมลดลง รัฐจึงควรมีมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในแต่ละปัญหาที่จะต้องแก้ไข และสามารถนำไปปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงในแต่ละปัญหา เพื่อคุ้มครองบุคคลเหล่านั้น **ด้านการศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทยในการเยียวยาผู้เสียหาย** ในการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐของต่างประเทศ และพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 เห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดตามปณิญาสากล่าวด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานของผู้เสียหาย รัฐจึงต้องชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย **ด้านการวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม** การจ่ายค่าทดแทนเป็นอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย ซึ่งพระราชบัญญัติได้มีค่าทดแทนที่ผู้เสียหายจะได้รับแยกเป็นกรณีการบาดเจ็บและกรณีการเสียชีวิตแล้วแต่กรณี โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจกำหนดจำนวนค่าทดแทนที่ผู้เสียหายจะพึงได้รับตามความเป็นจริงแต่ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการดังที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง และ **ด้านการเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม** สำหรับในประเทศไทย เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาจ่ายเงินชดเชยความเสียหาย ให้กับผู้มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหายแล้ว การชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรมในคดีอาญาโดยรัฐของสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดให้รัฐสามารถสวมสิทธิเพื่อไล่เบียดเอาจากผู้กระทำผิด เท่าที่รัฐได้จ่ายค่าชดเชยความเสียหายไป ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรมีการศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม เพื่อทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดในกระบวนการคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม และการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการฯ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปรับปรุงระบบการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม รวมถึงกระบวนการยุติธรรมในการพิจารณาคดี

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาการพิมพ์.

- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1. (19 เมษายน 2563). มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม. (นิเมธ พรหมพยัต, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2. (19 เมษายน 2563). มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม. (นิเมธ พรหมพยัต, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4. (19 เมษายน 2563). มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม. (นิเมธ พรหมพยัต, ผู้สัมภาษณ์)
- พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ 2). (2559). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนที่ 74 ก หน้า 1 (22 สิงหาคม 2559). วารสารต้น แสงดำ. (2560). แนวทางพัฒนาค่าแถลงผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสังคมสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วุฒิพงษ์ วิบูลย์วงศ์. (2556). หลักนิติธรรมกับการเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ศรัณย์ ทองห่วย. (2558). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการเยียวยาผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย: กรณีศึกษาพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ. (2561). มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมเนื่องจากคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการ. วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น, 2(1), 150-189.
- สำนักงาน ก.พ. (2554). ก.พ.ค. ผู้พิทักษ์ระบบคุณธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก.
- สุรจุมิ รังไสย์. (2562). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมเนื่องจากคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 11(1), 162-186.
- อริยพร โปธิใส. (2552). สิทธิในการได้รับการเยียวยาจากรัฐของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา. วารสารจลนिति, 7(2), 160-185.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (3rd ed.). NY: Harper & Collins.